

СТАНОВИЩЕ

от проф. Иван Стоянов Мерджанов, д. п.

Директор на Департамента по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт
при Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов“, гр. Варна,
член на научно жури, определено със Заповед № РД-16-069/10.07.2020 г.
на Ректора на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, гр. Шумен

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Литература на народите на Европа, Америка, Африка, Азия, Австралия (Немска литература) за нуждите катедра *Германистика*, ФХН, Шуменски университет “Епископ Константин Преславски”, обявен в ДВ бр. 20/10.03.2020 г

Като единствен кандидат в конкурса участва д-р Даниела Георгиева Кирова, главен асистент в катедра „Германистика“ към Факултет по хуманитарни науки на Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“. Представените документи са изготвени съобразно изискванията на Закона за развитие на академичния състав на РБ и Правилника за неговото приложение, а също така и според Правилника за развитие на академичния състав на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“.

1. Професионално развитие на кандидата

Гл. ас. д-р Даниела Георгиева Кирова завършва през 1987 г. Езикова гимназия „Гео Милев“, гр. Добрич, а през 1996 г. Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, гр. Шумен, с магистърска степен по „Немска филология и преподавател по немски език в СОУ“ и специализация по езиково обслужване на бизнеса. В периода 10/1994 – 02/1995 д-р Кирова следва и във Фридрих Александър университет, Ерланген–Нюрнберг, Германия, като стипендиант на Немската служба за академичен обмен (DAAD). От 2004 г. до 2008 г. е редовен докторант по професионално направление Филология (Литература на народите на Европа, Америка, Азия, Африка и Австралия – Немска литература) в катедра „Немска филология и ЧЕО“ на Шуменския университет и през 2009 г. ѝ е присъдена образователната и научна степен „доктор“ в горепосоченото професионално направление. Доктор Кирова е завършила множество квалификационни курсове за повишаване на преподавателската квалификация и усвояване на нови методи на преподаване, организирани от Шуменския университет, Hueber Verlag и Oxford centre, гр. Варна, МОН, Гьоте-Институт София, посолството на ФРГ в България, както и в Германия – в Гьотинген, Мюнхен, Ваймар, Вюрцбург и др. Специализирала е в Институт по Германистика на Университет Потсдам, Германия и провеждала научно-изследователска дейност в университетите в Лайпциг, Ерланген, Хайделберг, Мюнхен, Хамбург и Берлин. Професионалната кариера на доктор Кирова преминава през всички степени на образованието, започвайки като нередовен учител по немски език в Х ОУ „Васил Друев“, гр. Шумен, преминавайки след това степените главен и старши учител в ГПЧЕ „Н. Й. Вапцаров“, Шумен, като наред с това е хонориран преподавател в катедра „Немска филология и чуждоезиково обучение“, Факултет по хуманитарни науки на Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“, а след това от 2011 г. до днес като главен асистент в катедра „Германистика“ на същия университет. Член е на Съюза на германистите в България и на Дружеството на преподавателите по немски език в България.

2. Характеристика на научната и методическата дейност на кандидата

2.1. Общо описание на представените материали

Д-р Даниела Георгиева Кирова е представила на хартиен и електронен носител попълнена стандартизирана електронна справка, доказваща изпълнението на минималните изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“. Кандидатката е представила също така 1 монография, 1 глава от книга, 1 студия и списък с 11 пълнотекстови публикации в научни списания и сборници - 10 публикации в български научни издания и 1 публикация в чуждестранно издание, 4 превода и участия в 19 национални и 4 международни научни форуми, семинари и работни групи. Цитиранията според представената справка са общо 6 – 1 в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация или в монографии и колективни томове, 3 в монографии и колективни томове с научно рецензиране и 2 в нереперирани списания с научно рецензиране.

2.2. Оценка на научните приноси

Научните трудове на д-р Даниела Георгиева Кирова обхващат следните основни направления: 1) взаимодействието между литературата и визуалните медии (кино); 2) немска литература и литературна дидактика; 3) различни аспекти на немско-българските културни и литературни отношения през ХХ в

В областта на взаимодействието между литературата и визуалните медии с най-голям научен принос се откроява представената **монография „Медийни диалози. Нямо кино - немскоезична литература от началото на ХХ век“ (2020)**. Трудът обхваща увод 3 глави и заключение: 137 страници; онагледен е с 6 фигури (схеми) и 103 изображения, както и списък с повече от 150 източника (литература, кино, научни изследвания), между които и над 60 онлайн-източника. Трудът е идентифициран с международен стандартен номер ISBN 978-619-201-403-2 и е публикуван на български език от УИ „Епископ Константин Преславски“, гр. Шумен. Форматът отговаря на стандартите за хабилитационен труд. Монографията е добре и последователно структурирана, съдържа нужните теоретични постановки и богат емпиричен материал, а направените изводи съдържат сериозен научен принос.

Обект на това интересно изследване са отношенията филм - литература и отношението литература (филм) - нелитература, в което се анализира голяма част от пресечните точки, комбинации, сливания и взаимни влияния на съответните медии в първите десетилетия на ХХ век. Изследваният материал обхваща периода на нямото кино в Германия от 1907 г. до края на Ваймарската република (1918 – 1933). Теоретичният подход е съчетание от две основни концепции и категории, въведени от немски изследователи на интермедиаалността и френския литературен теоретик Жерар Женет.

В първата част на първа глава са представени накратко дефиниция, история, предшественици и подходи при изследване на интермедиаалността, фокусирани само върху немскоезичната научна литература. Авторката определя изследователското поле на работата, а типологичният обзор на интермедиаалността визира наложили се литературоведи и медийни изследователи. Втората част от първа глава засяга теорията на паратекстуалността и типологията ѝ, приложена към филма.

Във втора глава са анализирани текстове, които са пряко свързани с филма или киното като цяло. Проследяват се диахронно взаимните влияния между медията филм и литературата и се коментират средствата и начините за интегриране на неспецифични за съответната система особености, за трансформирането им в подобен или нов продукт за съответната медия. Установява се значението на филма като медия, позволяваща създаването на по-интензивни връзки с литературата. В трета глава е анализирано

многообразието от текстове от непосредствената близост на филма и неговото обкръжение, като същевременно е направен опит да бъде изследвана детайлно по-голямата част от тях, което е сериозен научен принос не само в немскоезичните, но и в българските изследвания по темата.

Представената монография предлага успешна комбинация от прецизни подходи за изследване на интермедиаалността и паратекстуалността в отношението филм, литература, нелитература в ранните етапи на киното, които представляват сериозна научна основа за бъдещи изследвания в тази област.

Интересен поглед към преосмисляне на творчеството на големия австрийски писател Роберт Музил представлява представената **глава от колективна монография** „Дигитални измерения на литературата: медийна трансформация на романа на Роберт Музил ‘Мъжът без качества’“ (2). Текстът е насочен към проблематиката за смяната на комуникационната среда, водеща до метаморфози в начина на четене и осмисляне на получената по този начин информация. Въз основа на Клагенфуртското дигитално издание на Роберт Музил се разглеждат различните медиализирани адаптации на неговото литературно творчество.

Взаимоотношенията между киното и литературата са в центъра на творческия и научен интерес на доктор Кирова, което може да се установи и от представените **пълнотекстови публикации** - студията (3) и статията (4), предшествващи монографията представляват опит за конструиране на модели при интерпретиране на интермедиаалността и паратекстуалността в отношенията кино-литература, филм-нелитература от начало на ХХ век. Проучванията в областта на интермедиаалността се допълват тематично и от статиите, третиращи отражението на киното в творбите на двама автори, които принадлежат към един и същ времеви сегмент на експресионизма в Берлин: Якоб фон Ходис (6) и Гео Милев (5, 6). Доктор Кирова изследва и литературните връзки между България и Германия в началото на ХХ в (7), както и дидактическите възможности на литературата в обучението на германисти (9). В поредица от статии фокусът е насочен към немско-българските културни и литературни отношения, основно в началото на миналия век, включващи немскоезичната преса в България (8, 11, 14), присъствието на немска преводна литература на българския пазар (10), както и традиционно интензивните културни и литературни връзки между България и Германия от средата на ХІХ в. до 30-те години на ХХ в.

Приносите на кандидатката са в широк спектър на научно-изследователската и преподавателска работа, като бихме открили следните няколко области:

- 1) Изследванията на отношенията филм – литература и филм – нелитература обогатява българската хуманитаристика, германистика, медиазнание и филмознание и разширява терминологичния апарат на български език в областта на интермедиаалността и паратекстуалността на филма, а прегледът на пери- и епитексуалното обкръжение на филма е един от малкото, не само в немскоезичните но и в българските изследвания, по темата.
- 2) Съществен принос представлява изследването на интермедиаалността в българската експресионистична литература чрез анализ на произведения, в които е видно и влиянието на нямото кино, като се разкриват интересни паралели в развитието на немската и българската експресионистична литература през призмата на кинематографични техники.
- 3) Задълбочено изследване на редица произведения на жени-писателки, надраснали времето и нравите на тогавашното общество, намерили читателска публика в България в периода на Първата световна война, и носещи своеобразния отпечатък на еманципираност, стремеж за себеутвърждаване и реализиране на творчески идеи в сложен политически период.

- 4) Приносен характер съдържат и иновативните подходи при реализирането на мултимедиалния метод в преподаването на обемни, съдържателно и стилистично трудни художествени произведения чрез съчетаването на аудиовизуални средства с креативно отношение към литературния текст, което се потвърждава и от множеството цитирания на статията.
- 5) Научен принос представлява и представянето на автори, заглавия и организации, допринесли за укрепване на немско-българския културен обмен в началото на ХХ в., както и съпоставката на литературни идеи, междуличностни отношения и икономически планове, довели до един изключително плодотворен, макар и дискуссионен, билатерален феномен.

3. Учебна дейност/ участие в научно-приложни и изследователски проекти.

Съгласно приложените документи доктор Кирова води редица лекционни курсове в специалност Немска филология – 13 курса в бакалавърска и 4 в магистърска програма. Кандидатката е участвала в 1 международен, 6 национални и 15 университетски научно-приложни проекта. Тя е експерт към Центъра за контрол и качество на училищното образование към МОН и съставител на външното оценяване за 8 клас през 2010, 2011, 2012 и 2017 г. Наукометричните показатели и представените справки свидетелстват за висока степен на научно-изследователска, организационна и преподавателска активност.

4. Заключение

Представените в становището научни приноси, сериозна научна работа и преподавателска дейност ми дават основание да гласувам за избирането на **главен асистент д-р Даниела Георгиева Кирова** на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Литература на народите на Европа, Америка, Африка, Азия, Австралия (Немска литература) към катедра Германистика, ФХН на Шуменски университет “Епископ Константин Преславски”

21.08.2020 г.

Изготвил становището:

Проф. Иван Мерджанов, д.п.